

Özelge: Serbest meslek faaliyetinin bedeline karşı açılan dava sonucunda mahkemece hüküm olunan icra inkar tazminatının ve icra inkar tazminatı ile ilgili tahsil edilen yasal faizin Vergi Usul Kanunu, KDV ve Gelir Vergisi açısından değerlendirilmesi hk.

Sayı:

B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229--8126-740

Tarih:

16/09/2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

ANKARA VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.06.18.02-32229--8126-740

16/09/2011

Konu : Serbest meslek faaliyetinin bedeline karşı açılan dava sonucunda mahkemece hüküm olunan icra inkar tazminatının ve icra inkar tazminatı ile ilgili tahsil edilen yasal faizin Vergi Usul Kanunu, KDV ve

İlgi dilekçenizde; ... Vergi Dairesi Müdürlüğünün ... vergi numaralı mükellefi olarak avukatlık vekalet sözleşmesi hükümlerine göre bir kamu kurumunda serbest meslek faaliyetinde (Avukatlık bürosu) bulunduğunuz ve serbest meslek makbuzu düzenlenerek beyan edilen ve vergisi ödenen ... TL tutarındaki gelirin kurum tarafından ödenmemesi nedeniyle Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan iptal davası sonucunda davanın kabulü ile haksız itirazda bulunan ilgili kamu kurumu aleyhine asıl alacağınızın % 40'ına isabet eden ... TL tutarında icra inkar tazminatı ödenmesine karar verildiği, toplam dosya alacağınızın % 90'lık kısmının ilgili icra dairesinden tahsil edildiği, kalan kısmının halen tahsil edilemediği belirtilerek, icra inkar tazminatı ve faizinin ilgili kurum tarafından icra müdürlüğüne yatırılması nedeniyle kurum adına mı yoksa icra müdürlüğü adına mı serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerektiği ile stopaj ve KDV'ye tabi olup olmadığı, icra müdürlüğünce mahkeme kararına istinaden harç, damga vergisi gibi kesintilerinin yapılması nedeniyle kesintilerin gider olarak kayıtlara alınıp alınamayacağı hususlarında Başkanlığımızdan görüş verilmesi talep edilmiştir.

1-GELİR VERGİSİ YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 65 inci maddesinde; her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançların serbest meslek kazancı olduğu, 67 inci maddesinde; serbest meslek kazancının bir hesap dönemi içinde serbest meslek faaliyeti karşılığı olarak tahsil edilen para ve ayınlar ve diğer suretlerle sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerden bu faaliyet dolayısıyla yapılan giderler indirildikten sonra kalan fark olduğu hükmüne yer verilmiş olup, 68 inci maddesinde ise serbest meslek kazancının tespitinde hasılatтан indirilecek giderler bentler halinde sayılmıştır.

Bu çerçevede, serbest meslek kazancında tahsil esası geçerli olup, tahsil edilmeyen hizmet bedellerinin hasılat kaydedilmesi mümkün olmadığından ve hizmet bedellerinin tahsil edilmediği sürece dönem kazancının tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Öte yandan, Kanunun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında; sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkül sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu hükmüne bağlanmış ve maddede 15 bent halinde sayılan gelirler kaynağına bakılmaksızın menkul sermaye

iradı olarak kabul edilmiş olup, 6 numaralı bentte "her nevi alacak faizleri" sayılmıştır.

Bu çerçevede, mahkemelerce hüküm olunan icra inkar tazminatının 75 inci maddenin genel tanımı çerçevesinde, icra inkar tazminatı ile ilgili tahsil edilen yasal faizin de maddenin 6 numaralı bendi çerçevesinde menkul sermaye iradı olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Safi iradın bulunması için menkul sermaye iradından indirilmesi uygun görülen giderler ise aynı Kanunun 78 inci maddesinde 3 bent halinde belirtilmiştir.

Yine Gelir Vergisi Kanununun 86 ıncı maddesinin (1/d) bendinde tam mükellefiyette bir takvim yılı içinde elde edilen ve toplamı 600 milyon lirayı (278 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile 2011 yılı için 1.170 TL.) aşmayan, tevkifata ve istisna uygulamasına konu olmayan menkul ve gayrimenkul sermaye iratları için yıllık beyanname verilmeyeceği ve diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirlerin beyannameye dahil edilmeyeceği hükmü yer almaktadır.

Ayrıca aynı Kanunun 94 üncü maddesinde; kimlerin hangi ödemeler üzerinden gelir vergisi tevfikatı yapması gerektiği sayılmış olup, icra inkar tazminatı ile ilgili yasal faizin maddede sayılan ödemeler arasında yer almaması nedeniyle, bu ödemelerden gelir vergisi tevfikatı yapılması söz konusu olmayacaktır.

Bu hükümler çerçevesinde serbest meslek faaliyeti ile ilgili alacağın serbest meslek kazancı olarak, icra inkar tazminatı ile yasal faizin ise menkul sermaye iradı olarak; tahsil edildikleri yılın geliri olarak dikkate alınması gerekmektedir. Ancak tevfikata tabi tutulmayan menkul sermaye iradının o yıl içinde tahsil edilen tutarının Gelir Vergisi Kanununun 86/1-d maddesinde belirtilen beyan sınırını aşmaması halinde beyannameye dahil edilmeyeceği tabiidir.

Diğer taraftan, mahkeme kararına istinaden ödenen harç, damga vergisi ve benzeri kesintiler, gelir vergisi kanununun 68 ve 78'inci maddesinde sayılan giderler niteliğinde olmadığından kazanç tespitinde indirim olarak dikkate alınması mümkün değildir.

II-KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME:

Katma Değer Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu, ticari, sınai, zirai faaliyet ile serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre; Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, tarafınızca ilgili kuruma ifa edilen ancak bedeli tahsil edilemeyen hizmet ile ilgili olarak düzenlenen serbest meslek makbuzunda ayrıca gösterilen KDV'nin beyan edilerek ödendiği anlaşılmaktadır.

Buna göre, Mahkeme Başkanlığınca hükmolunan icra inkar tazminatı ve yasal faiz belli bir teslim veya hizmetin karşılığı olarak alınmadığından KDV'nin konusuna girmemektedir.

III-VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN YAPILAN DEĞERLENDİRME:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun, 172 nci maddesinde serbest meslek erbabına defter tutma mecburiyeti getirilmiş; 210 uncu maddesinde, serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmış ve 236 ncı maddesinde de serbest meslek erbabının mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için serbest meslek makbuzu düzenlemek mecburiyetinde olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, serbest meslek faaliyetiniz sebebiyle tarafınıza ödenmesi gereken bedelin ödenmemesi dolayısıyla açmış olduğunuz davanın lehinize sonuçlanması ve mahkeme kararıyla lehinize hükmolunan icra inkar tazminatının ve icra inkar tazminatı ile ilgili tahsil edilen yasal faizin icra dairelerince borçludan alınarak tarafınıza ödenmesi halinde borçlu adına tarafınızca serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.